

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ పంచాశీతమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచాశీతమః సర్గః ॥

విభీషణకర్తృకానురోధేన శ్రీరామేణేంద్రజిద్వధాయ లక్ష్మణస్య ప్రేషణం
లక్ష్మణస్య నికుంభిలాసమీపే గమనం

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా రాఘవః శోకకర్శితః |
నోపధారయతే వ్యక్తం యదుక్తం తేన రక్షసా || 6.85.1 ||

తతో ధైర్యమవష్టభ్య రామః పరపురంజయః |
విభీషణముపాసీనమువాచ కపిసన్నిధౌ || 6.85.2 ||

నైర్మతాధిపతే వాక్యం యదుక్తం తే విభీషణ |
భూయస్తచ్చోతుమిచ్ఛామి బ్రూహి యత్తే వివక్షితం || 6.85.3 ||

రాఘవస్య వచః శ్రుత్వా వాక్యం వాక్యవిశారదః |
యత్ తత్ పునరిదం వాక్యం బభాషేఽథ విభీషణః || 6.85.4 ||

యథాఽఽఙ్ఞప్తం మహాబాహో త్వయా గుల్మనివేశనం |
తత్ తథానుష్ఠితం వీర త్వద్వాక్యసమనంతరం || 6.85.5 ||

తాన్యనీకాని సర్వాణి విభక్తాని సమంతతః |
విన్యస్తా యూథపాశ్చైవ యథాన్యాయం విభాగశః || 6.85.6 ||

భూయస్తు మమ విజ్ఞాప్యం తచ్ఛృణుష్వ మహాప్రభో |
త్వయ్యకారణసంతప్తే సంతప్తహృదయా వయం || 6.85.7 ||

త్యజ రాజన్నిమం శోకం మిథ్యా సంతాపమాగతం |
యదియం త్యజ్యతాం చింతా శత్రుహర్షవివర్ధినీ || 6.85.8 ||

ఉద్యమః క్రియతాం వీర హర్షః సముపసేవ్యతాం |
ప్రాప్తవ్యా యది తే సీతా హంతవ్యాశ్చ నిశాచరాః || 6.85.9 ||

రఘునందన వక్ష్యామి శ్రూయతాం మే హితం వచః |
సాధ్వయం యాతు సౌమిత్రిర్బలేన మహతా వృతః || 6.85.10 ||

నికుంభిలాయాం సంప్రాప్తం హంతుం రావణిమాహవే |
ధనుర్మండలనిర్ముక్తైరాశీవిషవిషోపమైః || 6.85.11 ||

శర్వైర్వంతుం మహేష్వాసో రావణిం సమితింజయః |
తేన వీరేణ తపసా వరదానాత్ స్వయంభువః |
అస్తం బ్రహ్మశిరః ప్రాప్తం కామగాశ్చ తురంగమాః || 6.85.12 ||

స ఏష కిల సైన్యేన ప్రాప్తః కిల నికుంభిలాం |
యద్యుత్తిష్ఠేత్ కృతం కర్మ హతాన్ సర్వాంశ్చ విద్ధి నః || 6.85.13 ||

నికుంభిలామసంప్రాప్తమకృతాగ్నిం చ యో రిపుః |
త్వామాతతాయినం హన్యాదింద్రశత్రో స తే వధః || 6.85.14 ||

వరో దత్తో మహాబాహో సర్వలోకేశ్వరేణ వై |
ఇత్యేవం విహితో రాజన్ వధస్తస్యైష ధీమతః || 6.85.15 ||

వధాయేంద్రజితో రామ సందిశస్వ మహాబలం |
హతే తస్మిన్ హతం విద్ధి రావణం ససుహృద్గణం || 6.85.16 ||

విభీషణవచః శ్రుత్వా రామో వాక్యమథాబ్రవీత్ |
జానామి తస్య రౌద్రస్య మాయాం సత్యపరాక్రమం || 6.85.17 ||

స హి బ్రహ్మాస్త్రవిత్ ప్రాజ్ఞో మహామాయో మహాబలః |
కరోత్యసంజ్ఞాన్ సంగ్రామే దేవాన్ సవరుణానపి || 6.85.18 ||

తస్యాంతరిక్షే చరతః సరథస్య మహాయశః |
న గతిర్జాయతే వీర సూర్యస్యేవాభ్రసంప్లవే || 6.85.19 ||

రాఘవస్తు రిపోర్జ్ఞాత్వా మాయావీర్యం దురాత్మనః |
లక్ష్మణం కీర్తిసంపన్నమిదం వచనమబ్రవీత్ || 6.85.20 ||

యద్ వానరేంద్రస్య బలం తేన సర్వేణ సంవృతః |
హనూమత్ప్రముఖైశ్చైవ యూథపైః సహ లక్ష్మణ || 6.85.21 ||

జాంబవేనర్క్షపతినా సహ సైన్యేన సంవృతః |
జహి తం రాక్షససుతం మాయాబలసమన్వితం || 6.85.22 ||

అయం త్వాం సచివైః సార్థం మహాత్మా రజనీచరః |
అభిజ్ఞస్తస్య మాయానాం పృష్ఠతోఽనుగమిష్యతి || 6.85.23 ||

రాఘవస్య వచః శ్రుత్వా లక్ష్మణః సవిభీషణః |
జగ్రాహ కార్ముకశ్రేష్ఠమన్యద్ భీమపరాక్రమః || 6.85.24 ||

సన్నద్ధః కవచీ ఖడ్గీ సశరీ వామచాపభృత్ |
రామపాదావుపస్పృశ్య హృష్టః సౌమిత్రిరబ్రవీత్ || 6.85.25 ||

అద్య మత్కారుక్మోన్ముక్తాః శరా నిర్భద్య రావణిం |
లంకామభిపతిష్యంతి హంసాః పుష్కరిణీమివ || 6.85.26 ||

అద్వైవ తస్య రౌద్రస్య శరీరం మామకాః శరాః |
విధమిష్యంతి భిత్త్వా తం మహాచాపగుణచ్యుతాః || 6.85.27 ||

ఏవముక్త్వా తు వచనం ద్యుతిమాన్ భ్రాతురగ్రతః |
స రావణివధాకాంక్షీ లక్ష్మణస్త్వరితం యయౌ || 6.85.28 ||

సోఽభివాద్య గురోః పాదౌ కృత్వా చాపి ప్రదక్షిణం |
నికుంభిలామభియయౌ చైత్యం రావణిపాలితం || 6.85.29 ||

విభీషణేన సహితో రాజపుత్రః ప్రతాపవాన్ |
కృతస్వస్త్వయనో భ్రాత్రా లక్ష్మణస్త్వరితో యయౌ || 6.85.30 ||

వానరాణాం సహస్రేస్తు హనూమాన్ బహుభిర్వృతః |
విభీషణశ్చ సామాతోఽ లక్ష్మణం త్వరితం యయౌ || 6.85.31 ||

మహతా హరిసైన్యేన సవేగమభిసంవృతః |
ఋక్షరాజబలం చైవ దదర్శ పథి విష్ణితం || 6.85.32 ||

స గత్వా దూరమధ్వానం సౌమిత్రిర్మిత్రనందనః |
రాక్షసేంద్రబలం దూరాదపశ్యద్ వ్యూహమాశ్రితం || 6.85.33 ||

స సంప్రాప్య ధనుష్పాణిర్మాయాయోగమరిందమః |
తస్థౌ బ్రహ్మవిధానేన విజేతుం రఘునందనః || 6.85.34 ||

విభీషణేన సహితో రాజపుత్రః ప్రతాపవాన్ |
అంగదేన చ వీరేణ తథానిలసుతేన చ || 6.85.35 ||

వివిధమమలశస్త్రభాస్వరం తద్
ధ్వజగహనం గహనం మహారథైశ్చ |
ప్రతిభయతమమప్రమేయవేగం
తిమిరమివ ద్విషతాం బలం వివేశ || 6.85.36 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే పంచాశీతమః సర్గః ||